

Zwemvaardigheid van basisschoolleerlingen in de gemeente Groningen, een inventarisatie in het schooljaar 2019-2020

Age Stinissen

Augustus 2020

Inhoud

Inhoud	2
Samenvatting	3
1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding en doel van het onderzoek	4
2 De respons	5
3 De resultaten	7
3.1 Algemeen	7
3.2 Jongens en meisjes.	8
3.3 De Gebiedsdelen	9
Colofon	10

Samenvatting

De gemeente Groningen heeft de ambitie dat 100 procent van de kinderen minimaal het zwemdiploma A behaalt. Daarom wil ze graag weten hoe het staat met de zwemvaardigheid van de basisschoolleerlingen.

Voor het zesde jaar is deze zwemvaardigheid van basisschoolleerlingen gemeten. De meting is gedaan door de vakleerkrachten van de scholen. Daarbij is geïnventariseerd of de leerlingen van de scholen een zwemdiploma hebben en als ze die niet hebben of ze dan op zwemles zitten. Dit jaar hebben 21 basis scholen hun resultaten gedeeld. Dit is een even hoge respons als in 2019 maar lagere respons dan bij voorgaande metingen.

Van alle leerlingen van groep 3 tot en met 8 van het basisonderwijs (kinderen van 6 tot en met 11/12 jaar) heeft 88 procent minimaal een A diploma. De percentages variëren van 58 procent in groep 3 tot 97 of meer procent in de groepen 6, 7 en 8. Dit komt er op neer dat in de hele gemeente van alle kinderen van 6 tot en met 11 jaar ongeveer 1.400 kinderen geen diploma hebben waarvan ongeveer de helft in groep 3 zit.

Van de kinderen zonder diploma is van 85 procent bekend of ze op zwemles zitten. Van de kinderen zonder diploma zit 66 procent op zwemles en 15 procent niet, nog eens 1 procent staat op een wachtlijst voor zwemles.

Evenals in 2017 hebben meer meisjes dan jongens een diploma.

In de Gebiedsdelen Oude wijken en West hebben relatief minder kinderen geen diploma dan in de rest van de gemeente. In gebiedsdeel Haren hebben relatief de meeste kinderen een diploma.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel van het onderzoek

Aanleiding

Het schoolzwemmen is afgeschaft. Het seizoen 2012-2013 was het laatste seizoen dat er schoolzwemmen is gegeven. De gemeente Groningen heeft de ambitie dat 100 procent van de kinderen minimaal het zwemdiploma A behaalt.

De verantwoordelijkheid om kinderen te leren zwemmen, ligt bij de ouders en de meeste ouders nemen die verantwoordelijkheid ook. Meer dan 80% van de ouders zorgt er zelf al voor dat hun kinderen leren zwemmen. Om de overige ouders ook te bereiken, startte de gemeente een voorlichtingscampagne in 2013. Daaraan is in de jaren daarna een vervolg gegeven.

Via een online reclamecampagne en de website www.zwemlesingroningen.nl wijst de gemeente ouders op het belang van het kunnen zwemmen. De kinderen zonder diploma krijgen van de groepsleerkracht een informatiefolder over zwemles. Momenteel wordt zwemles aangeboden in de gemeentelijke zwembaden. Daarnaast is er een aantal particuliere aanbieders.

Voor de kinderen die geen zwemles krijgen omdat de ouders te weinig geld hebben, is er een financieel vangnet. Ouders met een inkomen tot 110 procent van het wettelijk minimum kunnen voor hun kind vanaf 6 jaar de zwemlessen voor diploma A vergoed krijgen. De Stichting Leergeld stelt hiervoor geld beschikbaar.

Er zijn ook kinderen die om een andere reden geen zwemles krijgen, bijvoorbeeld om godsdienstige of medische redenen. Van deze redenen bestaat bij de gemeente een algemeen beeld op basis van landelijke cijfers. Het landelijke beeld is bevestigd door een in 2013 gehouden enquête onder basisschoolleerlingen door Onderzoek en Statistiek Groningen. Uit dit onderzoek bleek dat 8 procent van de basisschoolleerlingen in groep 5 geen diploma had en ook niet op zwemles zat. De gemeente stelt voor deze groep een zwemprogramma op. De gemeente kan hen echter niet

verplichten het zwemdiploma te halen, maar kan en wil dit wel stimuleren en faciliteren. Het blijft echter de verantwoordelijkheid van de ouders.

Doel van het onderzoek

Sport050 wil graag monitoren hoe het is gesteld met de zwemvaardigheid van de basisschoolleerlingen van de gemeente Groningen.

Daarvoor wordt er periodiek een inventarisatie gehouden onder de leerlingen van de groepen 3 tot en met 8 van alle basisscholen binnen de gemeente Groningen. De basisscholen hebben hiervoor hun medewerking toegezegd. Enkele scholen met veel leerlingen van buiten de stad doen niet mee. De inventarisatie loopt zoveel mogelijk via de vakleerkrachten bewegingsonderwijs van de scholen. De eerste inventarisatie was in 2014, dit is de zesde inventarisatie, de vorige inventarisatie was in 2019.

Opzet inventarisatie

Om zicht te krijgen op de zwemvaardigheid van de leerlingen van de scholen inventariseren de docenten welke zwemdiploma's de kinderen hebben. Dit leidt tot een overzicht per school. Deze inventarisatie wordt periodiek in het voorjaar herhaald.

Van de gegevens wordt een analyse gemaakt met daarin overzichten van de zwemvaardigheid van de leerlingen uitgesplitst naar school, groep, geslacht en Gebiedsdeel (van de school).

Voor alle resultaten geldt dat we afhankelijk zijn van de aanlevering van gegevens door de scholen.

2 De respons

Binnen de gemeente zijn 53 basisscholen, hiervan hebben in 2020 21 scholen cijfers geleverd, evenveel als in 2019. Tellen we 2019 en 2020 samen, dan hebben 29 scholen gegevens geleverd. Een aantal scholen heeft veel leerlingen van buiten de stad en doet daarom niet mee met dit onderzoek. Scholen voor speciaal onderwijs hebben dit jaar niet mee gedaan

Tabel 2.1 Respons uitgesplitst naar verschillende categorieën

	2016	2017	2019	2020
Scholen voor basisonderwijs	37	38	53	53
Respons	23	30	21	21
Percentage respons	59%	79%	40%	40%
Ingevulde groepen				
Groep 3	23	29	21	20
Groep 4	23	30	21	17
Groep 5	23	30	21	17
Groep 6	22	29	20	19
Groep 7	21	29	17	19
Groep 8	23	28	18	17
jongens/meisjes	23	29	21	21
gegevens over zwemles	20	28	16	17

Van 21 van de 53 scholen voor basisonderwijs zijn in 2020 gegevens aangeleverd. Er zijn ook scholen die in 2019 wel gegevens hebben geleverd maar in 2020 niet en andersom. Daarom hebben we voor deze inventarisatie 2019 en 2020 samen genomen waarbij uitgegaan is van het nieuwste jaar dat er geleverd is. In bijlage 1 staat de respons per jaar. Niet alle gegevens zijn volledig. De meeste scholen hebben van de groepen 3 tot en met 8 aangegeven hoeveel leerlingen de diploma's A, B en/of C hebben en hoeveel geen diploma. Soms ontbreken er groepen. Zie ook bijlage 1 voor de respons per groep per school. Sommige scholen hebben meerdere vesti-

gingen. In de tabellen staan de totalen per school. In totaal hebben over 2019 en 2020 22 scholen ook gegevens over zwemles ingevoerd, minder dan in 2017 maar relatief meer dan de jaren er voor. Deze gegevens zijn echter niet altijd volledig.

Tenslotte telt het totaal aantal kinderen niet altijd op vanuit de categorieën. Het kan bijvoorbeeld zijn dat kinderen ziek waren bij de inventarisatie en dat daardoor niet bekend is welke diploma zij hebben. De gegevens zijn zo ingevoerd als we ze van de scholen hebben gekregen. De enige uitzondering is wanneer er meer kinderen zijn in diplomacategorieën dan in totaal. Wanneer dit het geval was, is het totaal aantal leerlingen opgehoogd. De totale respons in percentage leerlingen ten opzichte van het totaal van de deelnemende scholen is 66 procent. De respons ten opzichte van het totaal aantal kinderen in de leeftijdsgroep 6 t/m 11 jaar is 38 procent.

In tabel 2.2 is te zien van hoeveel leerlingen per groep bekend is of, en zo ja welk zwemdiploma ze hebben. Om enig inzicht te krijgen in de percentages, is het afgezet tegen de bevolking naar leeftijd. Gekozen is voor de gangbare leeftijd die de kinderen van de groepen hebben op 1 januari van het schooljaar. In totaal is naar schatting voor 37 procent van alle kinderen uit de gemeente Groningen bekend of ze een zwemdiploma hebben. Dit percentage is veel lager dan in 2017, toen was van naar schatting 69 procent van de leerlingen bekend of ze een diploma hadden. In 2016 was bij naar schatting 45 procent van de leerlingen bekend of ze een zwemdiploma hadden.

Tabel 2.2 Respons per groep

Groep en gangbare leeftijd voor de groep	Respons	Bevolking 1-1-2020	% respons
Groep 3 (6 jaar)	803	1.859	43%
Groep 4 (7 jaar)	766	1.870	41%
Groep 5 (8 jaar)	714	1.926	37%
Groep 6 (9 jaar)	708	1.927	37%
Groep 7 (10 jaar)	706	1.953	36%
Groep 8 (11 jaar)	604	1.935	31%
Totaal	4301	11.470	37%

Bij het lezen van deze cijfers moet in het achterhoofd gehouden worden dat er ook kinderen uit de gemeente Groningen in andere gemeenten op school zitten en vice versa. Ook zal de leeftijd niet in elk geval binnen de juiste groep vallen. Maar desondanks geven deze cijfers een goed inzicht in de respons.

Respons per gebiedsdeel

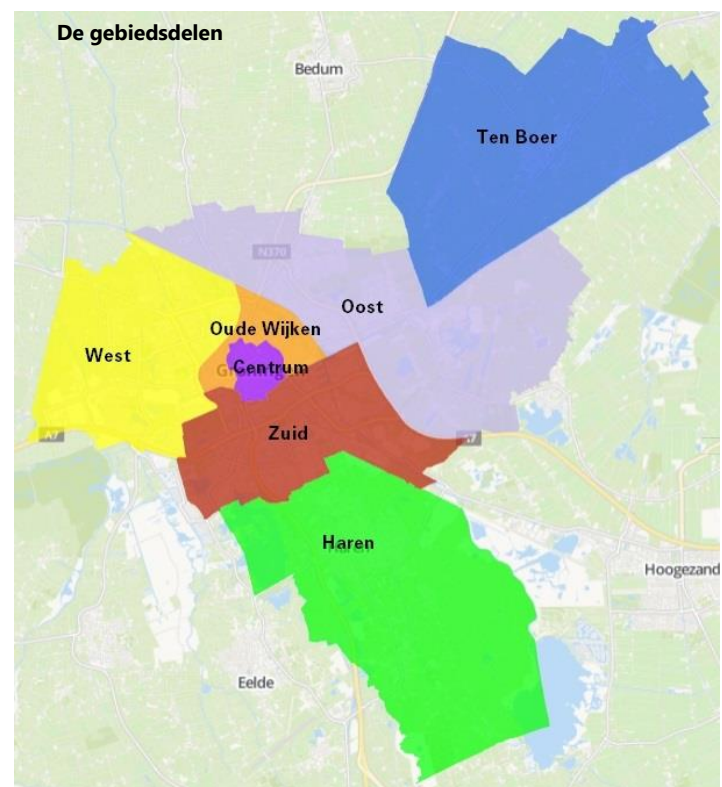
In de tabellen 2.3 en 2.4 staat de respons per gebiedsdeel.

Tabel 2.3 Respons per gebiedsdeel en jaar in aantal scholen

Gebiedsdeel	scholen	Respons		
		2019	2020	totaal
Centrum	2	0	1	1
Oude Wijken	5	4	5	5
Zuid	9	2	4	4
West	12	5	5	7
Oost	10	4	4	6
Ten Boer	7	3	1	3
Haren	8	3	1	3
Totaal	53	21	21	29

Tabel 2.4 Respons per gebiedsdeel in aantal kinderen, totaal

Gebiedsdeel	kinderen 6-11	respons	perc. respons
Centrum	218	29	13%
Oude Wijken	1447	694	48%
Zuid	2140	589	28%
West	3003	1148	38%
Oost	2613	873	33%
Ten Boer	529	183	35%
Haren	1520	858	56%
totaal	11470	4374	38%

3 De resultaten

Inleiding

In dit hoofdstuk worden de resultaten gepresenteerd in tabellen en figuren. De volledige gegevens, zoals die door de scholen zijn doorgegeven, zijn te vinden in de bijlagen 3.1 tot en met 3.7.

3.1 Algemeen

Van alle kinderen is geïnventariseerd wat voor zwemdiploma ze hebben, in tabel 3.1 staan de percentages per groep.

Tabel 3.1 Percentages leerlingen per groep naar hoogst behaald diploma, 2019/2020

Groep	3	4	5	6	7	8
Diploma						
Geen diploma	42%	13%	8%	3%	3%	1%
Diploma A	14%	15%	12%	10%	12%	12%
Diploma B	27%	41%	40%	47%	48%	49%
Diploma C	17%	32%	41%	40%	37%	37%
Aantal leerlingen	803	766	714	731	730	630

In de tabel 3.2 en figuur 3.1 zijn de percentages te zien van de leerlingen die geen zwemdiploma hebben naar jaar van inventarisatie. Waar in groep 3 42 procent nog geen diploma heeft, heeft in groep 8 99 procent minstens diploma A behaald. Dit komt dicht bij het doel van de gemeente dat 100 procent van de kinderen minstens zwemdiploma A behaalt. Dit hebben verreweg de meeste kinderen bereikt in groep 5 of 6, in deze groepen hebben meer dan 90 procent van de kinderen een zwemdiploma. Een ongeveer even groot percentage als in 2017.

Wat verder opvalt, is dat in groep 1 het percentage zonder zwemdiploma na 2017 weer iets hoger wordt. In alle andere groepen neemt het percentage zonder diploma af. De grootste afname het laatste jaar zien we in groep 6.

Tabel 3.2 Percentage kinderen zonder diploma naar groep, 2015-2020

Groep	2015	2016	2017	2019/2020
Groep 3	40%	40%	38%	42%
Groep 4	15%	19%	14%	13%
Groep 5	9%	9%	9%	8%
Groep 6	8%	6%	6%	3%
Groep 7	5%	4%	4%	3%
Groep 8	2%	3%	4%	1%
Groep 3 t/m 8	14%	14%	13%	12,5%

De absolute aantallen.

Hoeveel kinderen hebben geen diploma in de gemeente als geheel? In tabel 3.3 staat hoe veel kinderen per groep geen diploma hebben. Hiervoor is aan de hand van de respons en het totaal aantal kinderen per leeftijdsgroep het aantal opgehoogd en afgerond.

Tabel 3.3 Aantal kinderen zonder diploma per groep, 2019/2020

Groep	respons	opgehoogd
Groep 3	339	780
Groep 4	97	240
Groep 5	55	150
Groep 6	21	60
Groep 7	22	60
Groep 8	9	30
Groep 3 t/m 8	543	1.420

Zwemles

Van de kinderen die geen diploma hebben is geïnventariseerd of ze op zwemles zitten. En als ze niet op zwemles zitten, of ze dan op een wachtlijst voor zwemles staan. In tabel 3.4 staan de resultaten. In de tabel staat van de kinderen die op de

wachtlIJst staan en de kinderen die niet op zwemles zitten alleen de absolute aantallen omdat de aantallen laag zijn. Van de kinderen zonder diploma is van 57 procent bekend dat ze op zwemles zitten. Ongeveer 20 procent zit niet op zwemles en ook van ongeveer 20 procent is niet bekend of ze op zwemles zitten (deze groep staat niet in de tabel). Een klein aantal staat op een wachtlIJst. We zien ook dat van de oudere groepen relatief minder kinderen zonder diploma op zwemles zitten, al gaat het hier om kleine aantallen.

Tabel 3.4 Kinderen zonder diploma, op zwemles en niet op zwemles naar groep, 2016

Groep	diploma		perc.	wachtlIJst	zwemles	
	geen	abs.			geen zwemles	
Groep 3	339	235	69%	3	44	
Groep 4	97	73	75%	2	13	
Groep 5	55	36	65%	1	14	
Groep 6	21	7	33%	0	2	
Groep 7	22	7	32%	1	4	
Groep 8	9	0	0%	0	2	
Groep 3 t/m 8	543	358	66%	7	79	

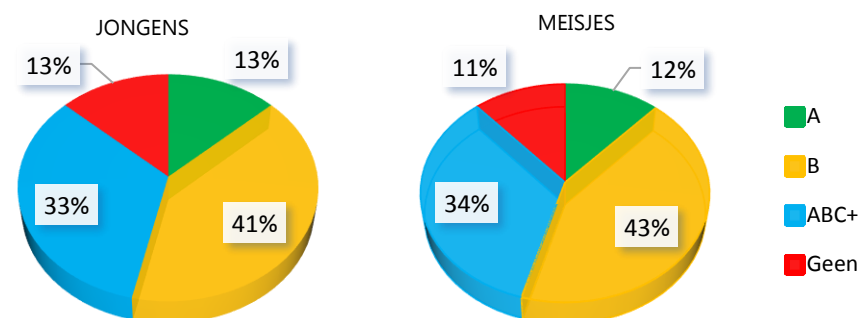
3.2 Jongens en meisjes.

We hebben ook gekeken naar de verschillen tussen jongens en meisjes. In figuur 3.2 staat in percentages een overzicht. In tabel 3.5 staat het aantal zonder diploma opgehoogd naar de hele gemeente. In figuur 3.3 staat de ontwikkeling van kinderen zonder diploma over de jaren. We zien dat meer jongens dan meisjes geen diploma hebben en dat het percentage kinderen zonder diploma sinds 2015 is afgenomen. Dit komt ook doordat in 2019 de gemeente groter is dan in de jaren er voor. Er is geen relevant verschil in percentage tussen jongens en meisjes zonder diploma die op zwemles zitten.

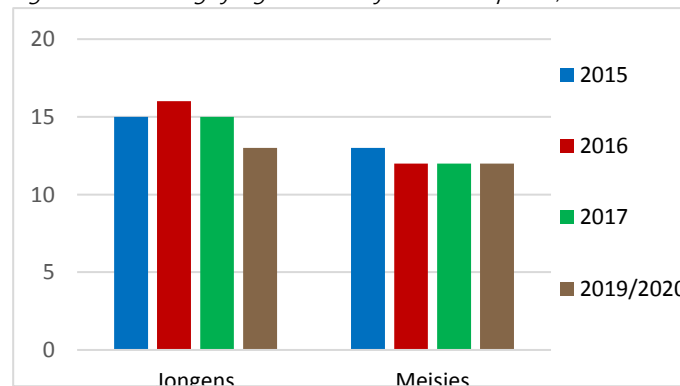
Tabel 3.5 Aantal kinderen zonder diploma naar geslacht, 2019/2020

Geslacht	respons	opgehoogd
Jongens	290	790
Meisjes	253	640

Figuur 3.2 Diplomabezit van jongens en meisjes, 2019

Figuur 3.3 Percentage jongens en meisjes zonder diploma, 2015-2020

3.3 De Gebiedsdelen

In tabel 3.6 en figuur 3.5 staat per gebiedsdeel het percentage kinderen zonder diploma naar groep, in figuur 3.6 staat per gebiedsdeel het diplomabezit. Eén gebiedsdeel, het Centrum, staat niet in de grafiek omdat er maar één school in het centrum gereageerd heeft.

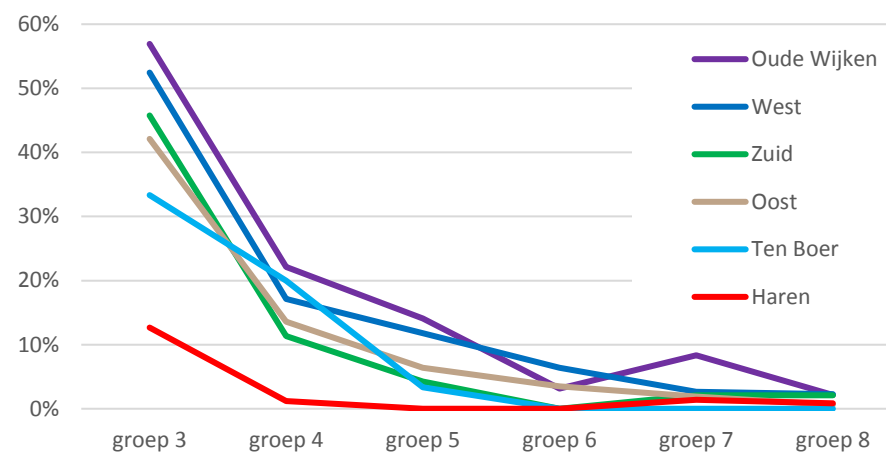
Tabel 3.6 Leerlingen zonder diploma naar groep en Gebiedsdeel, 2019/2020

Gebiedsdelen	groep 3	groep 4	groep 5	groep 6	groep 7	groep 8
Centrum	55%
Oude Wijken	57%	22%	14%	3%	8%	2%
Zuid	46%	11%	4%	0%	2%	2%
West	52%	17%	12%	6%	3%	2%
Oost	42%	14%	6%	3%	2%	1%
Ten Boer	33%	20%	3%	0%	0%	0%
Haren	13%	1%	0%	0%	1%	1%

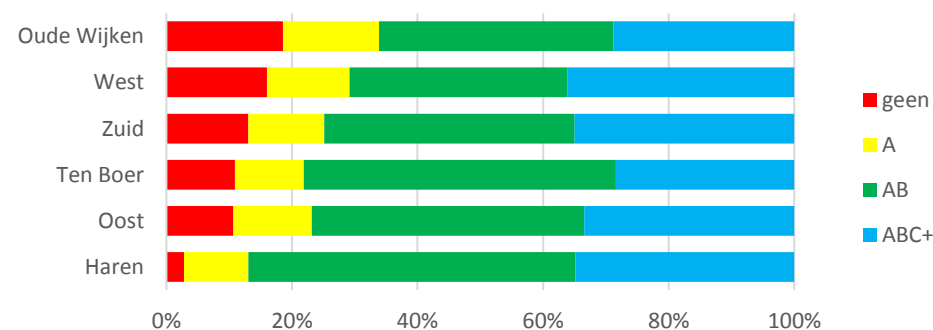
In Gebiedsdeel Haren hebben relatief meer kinderen in groep 3 al een diploma dan in de andere Gebiedsdelen. In de Gebiedsdelen Oude wijken en West hebben over alle groepen bekeken relatief de minste kinderen een diploma. In de gebiedsdelen West en Oude Wijken hebben relatief veel kinderen in de hogere groepen, 5 en hoger, geen diploma.

In Gebiedsdeel Haren hebben de kinderen over het algemeen meer diploma's dan in de andere Gebiedsdelen. In de Gebiedsdeel Oude wijken en Ten Boer hebben relatief weinig kinderen diploma C of meer.

Figuur 3.5 Leerlingen zonder diploma naar groep en Gebiedsdeel, 2019/2020

Figuur 3.6 Diplomabezit naar gebiedsdeel, 2019/2020

Colofon

Auteur:

Age Stinissen

Opdrachtgever:

Sport050 gemeente Groningen

Foto

Papiermolen, Beeldbank Groningen

Uitgave:

Onderzoek, Informatie en Statistiek Groningen, 2020

T (050) 367 56 30

E ois@groningen.nl

I www.oisgroningen.nl

 @basisvoorbeleid